

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z powództwa R. G.
przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 26 sierpnia 2021 r., sygn. akt VI ACa 761/20,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od R. G. na rzecz R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 sierpnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie VI ACa 761/20 z powództwa R. G. przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o ochronę dóbr osobistych, na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 czerwca 2020 r. (pkt I) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: (pkt I.1) w punkcie pierwszym

zmodyfikował rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji, co do roszczenia niemajątkowego; (pkt I.2) w punkcie drugim oddalił powództwo o zapłatę kwoty 70 000 zł zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami; (pkt I.3) w punkcie czwartym i piątym zniósł pomiędzy stronami koszty postępowania; (II) oddalił apelację pozwanego w pozostałej części; (III) oddalił apelację powoda w całości; oraz (IV) zniósł pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Powód skargą kasacyjną z 14 stycznia 2022 r. zaskarżył powyższy wyrok w części co do pkt I.2, I.3, III i IV, wnosząc o uchylenie i zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez orzeczenie w punkcie I.2) w ten sposób, że punkt ten otrzyma brzmienie: w punkcie drugim zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 70 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda całości kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych za I i II instancję oraz wywołane postępowaniem ze skargi kasacyjnej wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistej zasadności skargi.

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną z 31 marca 2022 r. wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu, jak również nie spełniała ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁴ § 1 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej należy m.in. wskazanie, czy orzeczenie, od którego jest wniesiona skarga, zostało zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), a także sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

Niewątpliwie skarżący wadliwie sformułował wniosek skargi kasacyjnej co przesądziło o jej odrzuceniu. O ile, co do zasady, akceptowalnym jest sformułowanie wniosku „o uchylenie i zmianę wyroku w zaskarżonej części”, choć w tej mierze poprawność wymaga, aby wskazać odrębnie zakres żądanego uchylenia i odrębnie zakres żądanej zmiany, o tyle wniosek o zmianę wyroku w punkcie I.2) w ten sposób, że punkt ten otrzyma brzmienie: w punkcie drugim zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 70 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty, jest wnioskiem wadliwym. Po pierwsze, wniosek ten nie koreluje z zakresem zaskarżenia, bowiem choć powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w pkt I.2, I.3, III i IV, to sam wniosek o zmianę dotyczy tylko pkt I.2. Po drugie, Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 70 000 zł, zaś w skardze kasacyjnej skarżący domaga się zmiany orzeczenia Sądu drugiej instancji poprzez ponowne zasądzenie kwoty 70 000 zł, przy czym powinien wnosić o oddalenie apelacji pozwanego w zakresie kwoty 70 000 zł, a także - jeśli zaskarżył pkt I.3, III i IV - o zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu, czego skarżący w ogóle zaniechał.

Braki w zakresie elementów konstrukcyjnych powodują, że skarga kasacyjna jest dotknięta tak zwanym brakiem istotnym, nieusuwalnym w trybie właściwym dla uzupełnienia braków formalnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2010 r., IV CSK 389/10). W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że brak odpowiedniego wniosku nie podlega uzupełnieniu i powoduje konieczność odrzucenia skargi już na etapie badania jej przez sąd drugiej instancji, co wynika z art. 398⁶ § 2 *in medio* k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2021 r., I CSK 699/20).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. (pkt 1 postanowienia)

Niezależnie od powyższego skarga kasacyjna nie zasługiwałaby na przyjęcie jej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jak trafnie wskazuje Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27 października 2017 r., I CSK 321/17, dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości, których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa. Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy, który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2022 r., I CSK 2371/22 i powołane tam orzecznictwo).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu na okolicznościach mieszczących się w stanie

faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, z 15 października 2002 r., III CZP 66/02).

Zdaniem Sądu Najwyższego skarżący choć zdołał sformułować pytanie prawne, tak nie zdołał wykazać powstających na jego tle trudności interpretacyjnych oraz argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen, ograniczając się w zasadzie do postawienia konkretnej tezy, prowadząc w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wywód prawny na jej potwierdzenie.

Odnosząc się do drugiej z podniesionych w skardze kasacyjnej przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2022 r., I CSK 3436/22). W ocenie Sądu Najwyższego skarżący nie wykazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, bowiem lakoniczne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na tej podstawie odsyła do zarzutów skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia. Czym innym jest uzasadnienie podstaw skargi, a czym innym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Co więcej, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów jest wykluczone. Nie jest możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Co jest

sporne, nie może być przecież oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2022 r., I CSK 3436/22).

O kosztach postępowania kasacyjnego (pkt 2 postanowienia) orzeczono na podstawie art. 98 i 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800, ze zm.).

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.